

Швець Аліна Вікторівна,

студентка напрямку підготовки 6.030601 «Менеджмент»
економічного факультету Подільського державного
аграрно-технічного університету, м. Кам'янець-Подільський.
Науковий керівник: старший викладач Заборовський В.П.

СУЧАСНИЙ СТАН ФОНДОВОГО РИНКУ В УКРАЇНІ

Прискорення розвитку фондового ринку, за допомогою якого можуть бути забезпечені умови для залучення інвестицій на підприємства, має розглядатися як один із реальних шляхів подолання інвестиційного спаду та спрямування значних фінансових ресурсів у розвиток реального сектора економіки.

Як показали дослідження фондовий ринок як сегмент фінансового ринку повинен виконувати роль додаткового залучення фінансових ресурсів і оперативного маневрування ними, де критерієм розвинутості ринку виступає кількість і структура фінансового капіталу, що перебуває в динамічному обігу на ринку, інфраструктура ринку цінних паперів. [1, с.49-50]

Ліцензовану організацію торгівлі на українському ринку цінних паперів здійснює 10 бірж (ВАТ «Київська міжнародна фондова біржа», ПрАТ «Придніпровська фондова біржа», ПрАТ «Українська міжбанківська валютна біржа», ЗАТ «Українська міжнародна фондова біржа», ЗАТ «Українська фондова біржа», ВАТ «Східно-Європейська фондова біржа», ПАТ «Українська біржа», ПрАТ «Фондова біржа «ІННЕКС», ПрАТ «Фондова біржа «ПФТС», ПАТ «Фондова біржа «Перспектива».

На організаційно оформленому ринку спостерігалася консолідація торгівлі цінними паперами, оскільки близько 95 % біржових контрактів (договорів) зосереджено на 3 фондових біржах: ПрАТ ФБ «ПФТС», ПАТ ФБ «Перспектива» та ПАТ «Українська біржа».

Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку зареєструвала правила торгівлі на строкового ринку ПАТ «Українська біржа» та зразок ф'ючерсного контракту на індекс УБ, розпочавши нову сторінку в історії українського фондового ринку. Поява в Україні строкового ринку свідчить про те, що ринок базового активу є ліквідним та досить розвинутим. [4, с.15]

28 квітня 2011 розпочалася торгівля ф'ючерними контрактами на індекс українських акцій ПАТ «Українська біржа». У 2011 році на строковому ринку було укладено 153 669 контрактів загальною вартістю 3 594,23 млн. грн.

У 2011 році спостерігається активізація на фондовому ринку операцій репо. Протягом 2011 року обсяг угод репо на організаторах торгівлі становив 5,58 млрд грн (4,24 % від загального обсягу торгів на організованому ринку). Операції репо здійснювались на двох фондових майданчиках - ПАТ «Українська біржа» та ПрАТ ФБ «ПФТС». На ПАТ «Українська біржа» укладено найбільший обсяг угод репо, з них 99,00 % угод репо - з акціями.[3]

«Українська біржа» - центр ліквідності ринку акцій і похідних інструментів в Україні.

Загальний торговий оборот ПАТ «Українська біржа» за 2013 рік - 10 936 млн. грн., загальна кількість угод - 1 034 057. Кількість цінних паперів, що перебувало в обігу - більше 250. Обсяг торгів на фондовому ринку склав 7 808 млн грн., а кількість угод становила 434 181. Обсяг торгів на строковому ринку склав 3 370 708 контрактів (або 3 128 млн грн.), кількість угод - 599 876. Обсяг відкритих позицій по ф'ючерсним контрактам на Індекс УХ на 31.12.2013р. склав 11 млн грн., або 11 796 контракти. Обсяг відкритих позицій по опціонним контрактам на ф'ючерс на Індекс УХ склав 5,5 млн грн. або 5 794 контракти. 23 квітня 2013р. був зафіксований максимальний загальний обсяг торгів за одну торгову сесію у 2013р., який склав 529 млн грн., а 16 жовтня 2013р. був укладений мінімальний обсяг угод на біржі - 9 млн грн. Структура торгів на ПАТ «Українська біржа»: акції 47% або 5 146 млн грн., на строковому ринку -29% або 3 128 млн грн., 24% - корпоративні облігації, державні облігації, сертифікати ІСІ.

На кінець 2013р. на фондовому та строковому ринках ПАТ «Українська біржа» було зареєстровано 12 968 торгових рахунків (87% фізичних та 13% юридичних осіб, в тому числі фонди та нерезиденти).

В цілому, протягом 2013 року кількість відкритих рахунків зменшилась на 1% порівняно з 2012 роком, що обумовлено закриттям неактивних торгових рахунків клієнтів.[2]

Національний фондовий ринок характеризується низьким рівнем капіталізації, що не сприяє виконанню ним основної функції, пов'язаної з задоволенням потреб підприємств та бюджетів різних рівнів у довгострокових фінансових ресурсах та задоволенням потреб інвесторів у розміщенні ними інвестиційного капіталу.

Незацікавленість потенційних інвесторів придбавати пайові цінні папери пов'язана з низьким рівнем корпоративного управління в підприємствах-емітентах, недостатнім рівнем розкриття інформації про діяльність таких підприємств, відсутністю належної дивідендної політики тощо.

Складність організації та проведення первинних публічних розміщень фінансових інструментів на українському фондовому ринку значно звужує можливість доступу інвесторів до об'єктів інвестування. Недостатня розвиненість ринків базових інструментів, недосконале законодавче регулювання в цій сфері зумовили фактичну відсутність ринку похідних цінних паперів. [1, с.14]

Список використаних джерел

1. Михайльський В.В. Роль фінансового ринку в економічному розвитку реального сектора вітчизняної економіки. Монографія. /Михайльський В.В // К. : Ніка-Центр. –2006. –296 с.
2. Українська біржа. – [Електронний ресурс]. - <http://www.ux.ua/a3258>
3. Звітність /ДКЦПФР за 2011 рік [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://astra.ssmc.gov.ua>
4. Румянцев С. Біржові торги у 2011 році /С.Румянцев // Цінні папери України. – 2012. – №2. – С. 15.